

3.—Ο Γεώργιος Σταυράκης ή Σταυράκογλου, ακμάσας περί τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος, κατέλαβε, ἔνεκα τῆς καταγωγῆς του, τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐνοίας, ἧς ἀπελάμβανε παρὰ τῷ Σουλτάνῳ, ἐξέχουσιν θέσιν ἐν Κων)πόλει. Οὗτος ἔχων τὸ ἀξίωμα τοῦ Σπαθάρη, γενόμενος δὲ τὸ 1763 καὶ καπουκεχαγιᾶς τῶν ἡγεμόνων τῆς Βλαχίας Κωνστ. Ρακοβίτσα καὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Στεφ. Ρακοβίτσα, προσέβη, παρὰ τὰς μεγαλοδωρίας καὶ ἀγαθοεργοὺς πράξεις του καὶ εἰς ἐξορίας καὶ εἰς καταθλιπτικὰς φορολογίας καὶ διώξεις ἐξ αἰτίας τῶν δασμῶν τούτων ἐν Βλαχίᾳ. Τὰ σκληρὰ αὐτὰ μέτρα ἐξήγειραν τῶν κατοίκων τὰς διαμαρτυρίας, αἵτινες γενόμεναι γνωσταὶ εἰς τὸν Σουλτάνον, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ περιπέσῃ ὁ Σταυράκογλος εἰς δυσμένειαν παρ' αὐτῷ καὶ τέλος νὰ θανατωθῇ τῇ 12 Αὐγούστου 1765 (1).

Εἰκόνα τῆς πανευδυναμίας, τοῦ πλούτου, τῆς φήμης καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ παρέχει εἰς ἡμᾶς ποίημα ἐκ 326 στίχων ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἱστορία τοῦ Σταυράκογλου*» τὸ ὁποῖον ἐκδοθὲν τὸ πρῶτον ἐν Ἑνεσίᾳ τῷ 1767, ἔσχεν ἐπανειλημμένας ἐκδόσεις (2)

1) Πλείονας πληροφορίας περὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τοῦ Σταυράκογλου ἰδ. Em. Legrand, Recueil de poèmes historiques en Grec Vulgaire, Paris 1877 p. 191-199 ἐνθα εὗρισκοντι συγκεντρωμέναι αἱ μαρτυρίαι τῶν *Καισ. Δαπόντε, Στεργίου Μακραίου, Α. Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου* κλπ. Ἰδ. προσέτι καὶ *Γ. Ζαβίρα* «*Νέα Ἑλλάς*» σ. 200, *Χουρμουζάκη* (ἐκδ. Jorga) 14, II, 1181, *Δ. Φωτεινοῦ*, «*Ἱστορία τῆς Δακίας* 2, 330-333, *Κ. Σάθα* Νεοελλ. Φιλολ. σ. 565 καὶ *Ματθαίου*, μητρ. Μυρέων, «*Ἱστορία τῆς Βλαχίας*» (Legrand Biblioteque Grécque Vulg. II, 303).

2) Ἰδ. Legrand, Recueil ἐνθ. ἄνωτ. σ. 198-199.

Χρ. Κων
Σταυράκης
Σπαθάρης
Κωνστ.
Ρακοβίτσα
Στεφ.
Ρακοβίτσα
Ε' 1738-9
σ. 276-8
7/10 106
ἐν τῷ
τῷ

μέχρι τοῦ 1870, ὅτε ἐτυπώθη ὑπὸ E. Legrand ἐν τῇ Collection pour servir à l'étude de la langue Néo-hellénique No 2, ἐπανεξεδόθη δὲ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Ἰδίου τῷ 1877 μετὰ εἰσαγωγικῶν σημειώσεων περὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐπιταφίου εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἰωάσαφ Κορηλίου, ἐν τῇ Recueil de Poèmes Historiques en Grec Vulgaire, Paris, p. 191-235.

Ἐκ τοῦ ποιήματος τούτου σώζονται παρὰ τοῖς κατοικοῖς Ἑλβασανίου Μετρῶν Ἀνατ. Θράκης 14 στίχοι (ἰδ. σ. 106 τοῦ παρόντος τόμου), οἱ ὅποιοι ληφθέντες ἐκ διαφόρων μερῶν αὐτοῦ δὲν ἔχουν λογικὴν ἐνότητα περιεχομένου.

Διὰ τοῦτο παρέχοντες κατωτέρω συντομωτάτην περίληψιν τοῦ ὥς ἄνω στιχοῦργήματος παραθέτομεν ἐκάστοτε ἐντὸς παρενθέσεως ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει τοὺς στίχους τοῦ ἀποσπασματικοῦ ἐξ Ἑλβασανίου ἔσματος ὁ «Σταυράκογλους».

στ. 1—10 Ἐξυμνοῦνται ἡ κοινωνικὴ θέσις, ἡ ἰσχὺς καὶ οἱ θησαυροὶ τοῦ Σταυράκογλου.

στ. 11—14 «καὶ τὸ τουβλὲτ τὸν τίμησε κασάμπαςης ἐγίνη καὶ τοῦτο τὸ ἀξίωμα στοὺς Τούρκους μόνο δίνει.

Καὶ τὸν ταμπάκον ἔκαμεν ἄλλος νὰ μὴ πουλήσῃ
ξέρεις γιὰτὶ τὸ ἔκαμε; διὰ νὰ καζαντήσῃ.

(στ. 3—4 Καὶ τὸν ταμπάκον ἔκαμεν ἄλλος νὰ μὴ πουλήσῃ
γιὰ νὰ κερδήσῃ χρῆματι τὸν πόμον νὰ κερδήσῃ).

στ. 15—18 Ἄν εὐρεθῇ κανεῖς κρυφὰ ταμπάκον νὰ πουλήσῃ
κρυφίως ἀπὸ λόγου τοῦ πᾶ ἤθελε τοιμήσῃ
μεγάλως νὰ παιδεύεται ἀπὸ τὴν βασιλείαν

τὸ σπῖτι, τὸ πρᾶμά του νὰ γαί στήν ἀφεντεϊαν.

στ. 19—28 Διωροῦσθ ἀκολούθως ὁ Σταυράκος κατωμαχαγῆς εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔκτος
δὲ τῶν ὀκτώ στίχων, τὰς ὁποίας εἶχεν ἐν Κωνιπόλει, ἔκτισε καὶ τρίτην
πολυτελεστάτην εἰς τὴν συνοικίαν Μεγά Ρεῦμα.

στ. 29—36 «Νὰ ἐμβαινες μέσα ἐκεῖ σταθεύσαν, ἀποροῦσες
σταῖς ζωγραφισαῖς καὶ εὐμορφαις τὰ ἔχουν προσκυνοῦσες.

Εἰς τοῦ Σπαθάρη τὸν ὄνδαν εἶχαν ζωγραφισμένα

Βλαχίαν τε καὶ Μπογδανὶν δλα πρὸς ἕνα, ἕνα.

Στῆς Σπαθαρέσας τὸν ὄνδαν εἶχαν ζωγραφισμένα.

(στ. 5—7. Εἰς τοῦ Σπαθάρη τὸν ὄνδαν ἦταν ζωγραφισμένα

Βασίλεια καὶ μπογδανιά, δλα τους ἕνα ἕνα.

Στῆς Σπαθαρέσας τὸν ὄνδαν ἦταν ζωγραφισμένα).

Τὴν Πόλιν καὶ τὴν Μοσκοβιὰν βασίλεια τρομασμένα.

Στὸ δεξιὸν τὸ πλάγι τῆς εἶχαν ζωγραφισμένες

τριανταφυλλίς, γαρουφαλιαῖς μὲ ἄνθη φορτωμένας.

(στ. 8. Τριανταφυλλίς, γαρουφαλιαῖς μὲ ἄνθη φορτωμένα).

στ. 37—86 Ἐξακολουθεῖ ἡ περιγραφή τῆς πλουσίας καὶ πολυτελεστάτης διακοσμῆ-
σεως τῆς οἰκίας, τοῦ ἐν αὐτῇ στολισμοῦ, τῶν ἐπίπλων καὶ τῶν σκευῶν.

Ὁ Σταυράκογλους λαβὼν ἐξουσίαν παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἐπεχείρησε πολ-
λὰς ἐξορίας, περιῆλθε δὲ καὶ εἰς ἔριδα πρὸς τὸν Πατριάρχη Σαμουήλ καὶ

στ. 87—90 «εἰς τὸν βεζῖρ κεχαγισῇ ἐβγήκαν εἰς τὴν κρίσι

τὸν Πατριάρχη Σαμουήλ νὰ τὸν κακοποιήσῃ.

Ἐπείσσαν ἡ κατάραις τοῦ τοῦ Παναγιωτάτου

ἤφεραν τὸν Σταυράκογλου στῆς θαλάσσης τὸν πάτον.

(στ. 13—14. Καὶ ἡ κατάραι ἡ φοβερὴ τοῦ Παναγιωτάτου

βύθισε τὸν Σταυράκογλου στῆς θάλασσης τὸν πάτο).

- στ. 91—112 Εἰς τὸν Ταρταχάνη¹⁾ διερχόμενον ἐκ Βλαχίας παρεπονέθησαν οἱ κά-
τοικοι ἐναντίον τῶν βιαιῶν μέτρων τοῦ καπουκεχαγιᾶ Γεωργ. Σταυρά-
κογλου καὶ τοῦ ἡγεμόνος Στέφ. Ρακοβίτσα. Οὗτος δὲ ἐλθὼν εἰς Κων)-
πολιν καταγγέλλει τὰ παράπονα ταῦτα εἰς τὸ Σουλτάνον.
- στ. 113—116 «...λέγει [ὁ Ταρταχάνης] στὸν βασιλέα
ἐκείνον τὸν Σταυράκ' Ὁγλοῦ νὰ τὸν χαλάσῃς πλέα.
ἄφηκες ἔναν γκιάουραν τοὺς Τούρκους νὰ δρίζῃ
μὲ τὰ πολλὰ πουγγία του νὰ τοὺς ἐφοβερίζῃ!
(στ. 1—2 Ἀφῆρες ἕνα γκιάουρα τοὺς Τούρκους νὰ δρίζῃ
μὲ τὰ πολλὰ πουγγία του, νὰ τοὺς φοβερίζῃ,
στ. 117—140 Ὁ Σουλτάνος πείθεται εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ Ταρταχάνη καὶ διατάσ-
σει τὸν μποσταντζίμπασην νὰ θανατώσῃ τὸν Σταυράκογλου.
- στ. 141—144 «Ὁ Αὐγουστός εἰς ταῖς δώδεκα νὰ μὴν εἶχε τὸ σώσει
Παρασκευὴ ξημέρωμα μὴν εἶχε ξημερώσει
(στ. 9. Παρασκευὴ ξημέρωμα μὴν εἶχε ξημερώσει)
Στέλνει ὁ Μποσταντζίμπασης γετὶ τζιφτὲ καῖκι
πὼς τὸν μηνῶ ὁ βασιλεὺς διὰ νὰ τὸν συντύχῃ».
- στ. 145—148 Ὁ Σταυράκογλου ἐτοιμάζεται καὶ προσέρχεται ἀλλὰ
στ. 149—154 «Καθὼς ἦλθε καὶ ἔφθασε, ἀλλὰ μὴν εἶχε φθάσει!
τὸν σήκωσαν τὸν ἔβαλαν μετὰ εἰς τὸ κατὰ
(στ. 10 ἔφεραν τὸν Σταυράκογλου μετὰ εἰς τὸ κοτέσι)
Ὁ μποσταντζίμπασης εὐθὺς πᾶναι τὸν χαιρετάει.
Σαφᾶ γκελτὴν, Σταυράκ' Ὁγλοῦ, πὼς εἶσαι σὴν ὑγείᾳ σου;
καὶ πὼς εἶναι τὸ κεφάλαιόν σου, τὴν ἀνθενίαν σου;
(στ. 11—12 Σαφᾶ γκελτὴν, Σταυράκογλου, πὼς εἶσαι σὴν ὑγείᾳ σου;
Πὼς εἶσαι εἰς τὸ κεφάλαιόν σου, τὴν ἀνθενίαν σου :)
Ἐμβήκες εἰς τὰ δίκτυα τοῦ τὰ ἔδικά μου
ὁποῦ δὲν ἐμπεγνέτιζες ν' ἀπασπῇ τ' ὄνομά μου».
- στ. 155 ἐξ. Ἀμέσως φυλακίζεται, ἡ σὺνεία τοῦ ἐκδιώκεται ἐκ τῆς οἰκίας της, ἡ
ὁποία καὶ ἀπογυμνώνεται, ἡ δὲ περιουσία του ὅλη δημεύεται. Μετ' ὁ-
λίγον ἀπαγχονίζεται ἐν τῇ φυλακῇ, εἶτα δὲ ἤχθη διὰ νυκτὸς καὶ ἐκρε-
μάσθη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Μέγα Ρεῦμα. Ἐκεῖθεν τέλος μετὰ τριή-
μερον ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ δὲ κατοικία του ἐκρηγνίσθη ἐκ θε-
μελίων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ

1) Ὁ Χάν τῆς Κρμαίας β. Legrand, Recueil σ. 207 ὑποσ. δ. Πρβ. καὶ Σπυρ.
Παπαδοπούλου. Ἱστορία τοῦ παρόντος πολέμου ἀναμεταξὺ Ρουσίας καὶ Ὀθωμανικῆς Πόρ-
τας, Ἐνετίησιν 1770—3, τ. Β'. σ. 302.